

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“
по професионално направление 4.6. *Информатика и компютърни науки*
област на висшето образование 4. *Природни науки, математика и информатика*

Автор на дисертационния труд:
Аднан Шариф Али Юсеф Ал-Абси

Научен ръководител:
Доц. д.н. Красимир Янков Йорджев

Тема на дисертационния труд:
„Някои аспекти на приложението
на информационните технологии
за обучение в университетите в Йемен“

Член на научното жури:
доц. д-р Румен Костадинов Улучев
Катедра „Числени методи и алгоритми“
СУ „Св. Климент Охридски“

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на решение на Научното жури по процедурата, Протокол № 1/24.03.2017 г., определено със заповед № 834/23.03.2017 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград.

Според приложените документи, Аднан Шариф Али е роден през 1963 г. в Република Йемен. Завършил е специалност „Електроника и микроелектроника“, Магистърска степен, във ВМЕИ (сега Технически университет) – Габрово през 1990 г. Впоследствие е работил в областта на информационните технологии (ИТ) като преподавател, главен инженер по компютърни системи и др. в Държавен университет Сана, Йемен. През 2013 г. е зачислен в редовна докторантура. Успешно е положил четирите изпити от индивидуалния си план и през 2017 г. е отчислен от докторантура с право на защита.

В представения труд „Някои аспекти на приложението на информационните технологии за обучение в университетите в Йемен“ дисертантът Аднан Шариф Али е направил задълбочени изследвания върху приложимостта на ИТ и интернет в образователните програми на йеменските университети. Несъмнено темата за електронното обучение е актуална в глобален мащаб. Механичното копиране на чуждестранен опит, без отчитане на традициите в образованието и спецификата на местните нрави, не би дало оптимални резултати. В този смисъл, дисертантът е подходил научно и методически издържано, като комплексно е анализирал поставените проблеми.

Дисертацията е написана на английски език в обем 186 страници и е онагледена с множество фигури, диаграми и таблици. В нея са цитирани 126 литературни и web източници, от които 81 на английски език, 38 на арабски и 7 на български. Тези факти

потвърждават, че Аднан Шариф Али се е запознал задълбочено с научната проблематика, изследвана в дисертационния му труд.

Основното съдържание на дисертационния труд (общо 111 стр.) е структурирано в увод и шест глави. В уводната част са формулирани: целта на дисертационния труд - да се препоръчат процедури за интеграцията на ИТ в университетското образование в Йемен; задачите с чието решаване ще бъде постигната поставената цел; основните работни хипотези, които следва да се проверят чрез статистически изследвания.

На високо научно ниво в глава 1 е анализирано моментното състояние на проблематиката според научни публикации на автори както от западния свят, така и от арабските страни. В глава 2 е дадено подробно описание на изследването и използваните научни методи. В глава 3 подробно са разгледани в исторически и социален план образованието, включително висшето образование, в Йемен. В глава 4 са изследвани факторите, влияещи на преподавателския състав върху въвеждането и развитието на е-обучение в йеменските университети: нагласи, умения, препятствия за приложението. В глава 5 е изследвано и доказано, че интеграцията на е-обучението в йеменските университети трябва да се осъществи въз основа на смесеното, а не само на уеб-базирано обучение предвид традициите и спецификата на образованието в Йемен. Тук е представена и приложена модификация на модела ADDIE, адаптирана за преход от традиционно към електронно обучение в страната. Моделът ADDIE е подходящ за този преход поради това е, че след всяка от неговите фази е възможна проверка на нейната адекватност и евентуална адаптивна корекция на модела. Глава 6 е посветена на изследвания чрез специално създаден от автора уебсайт в платформата Moodle. В този експеримент половината от контролната група студенти са преминали базисен курс по информатика изцяло чрез уебсайта, т.е. електронно, а другата част от групата е била обучавана по традиционния начин. През сайта чрез анкети са събрани емпирични данни, които са анализирани.

В края на дисертацията ясно са формулирани приносите на автора и изводите от изследванията. Основен извод от извършените проучвания и практическата работа е, че на този етап най-подходящият формат на обучение с прилагане на ИТ в йеменските университети е смесеният. Представени са 3 теоретични приноси и 6 практични приложения в теорията и практиката на информационните технологии за обучение.

Специално внимание заслужават приложенията към дисертацията (Appendix A, B, C), общо 75 стр. В тях детайлно са описани три експериментални проучвания за нагласите и уменията на студенти и преподаватели в два йеменски университета относно приложението на ИТ и смесеното обучение чрез емпирично изследване на курс по компютърна грамотност. Използван е специално създаден от автора уебсайт. Емпиричните данни са строго научно обосновани, а обработката и анализа са реализирани с помощта на специализирания програмен продукт за статистическа обработка SPSS. Анализирайки тези нагласи и умения като фактори в смесеното

обучение, но и като бариери за приложението му, са предложени важни стъпки за неговото адаптиране в академична среда. Предлаганите действия трябва да гарантират успешното прилагане на ИТ в обучението и едновременно с това повишаване на ефективността на висшето образование и на неговата достъпност.

Авторефератът на дисертацията е достатъчно изчерпателен и отразява в пълна степен нейното съдържание. Написан е на български език и е в обем 43 стр.

Авторските публикации по темата на дисертацията са 7; от тях 4 са самостоятелни, включително една в списание с импакт фактор. От приложена справка е видно, че една от съвместните публикации вече е цитирана 5 пъти, което за докторант е повече от впечатляващо.

Като забележки към дисертационния труд бих споменал цитирането на Appendix D на стр. 88, каквото приложение не открих, както и липсата на цитиране в основния текст на приложението Appendix A.

В заключение, дисертационният труд „Някои аспекти на приложението на информационните технологии за обучение в университетите в Йемен“ има несъмнени оригинални приноси от изследователски, методически и научно-приложен характер. Той представлява синтезиран резултат от усилията на автора за дефиниране на конкретни процедури, които биха спомогнали за въвеждането и използването на ИТ с отчитане на спецификата на обучението в йеменските университети.

Всички изисквания и критерии на ЗРАСРБ, неговия Правилник за прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ са изпълнени, поради което най-убедено оценявам положително представения дисертационен труд и препоръчвам на уважаемото Научното жури да присъди на Аднан Шариф Али Юсеф Ал-Абси образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки от област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика.

25.04.2017 г.
гр. София

С уважение:
(доц. д-р Р. Улучев)